

קבר אחים יזום

יוסי סוכרי

שנכון להם לא משחרר. הם נעים כפי שהם נעים בגלל שזו מהותם. כל תנועה אחרת זרה להם. גם החיילים של המזרח-התיכון, כלומר אזרחיו, לא נעים לקראת שום תכלית. הם מתים בגלל שהמוות הוא רכיב אינהרנטי במבנה הנפשי של המזרח התיכון. הוא אקזיסטנציאל של הקיום שלו. בלא המוות הזה, המזרח-התיכון הוא לא המזרח-התיכון. הוא דבר-מה אחר - אולי מקום שבו הרפלקסיה מהווה אופוזיציה לפעולה, או למצער מנסה להשהות אותה. במזרח-התיכון הפעולה כבר מכילה בתוכה את הרפלקסיה. היא בלעה אותה עם לידתה. גם החיילים של גולד נעדרו רפלקסיה. הם לא נכנסים לתוך מסלול אפשרי. התנועה שלהם היא זו שיוצרת את המסלול. היא מתחילה לשרטט מעגל שהולך וגדל אבל אף פעם לא נסגר, שכן החיילים של גולד נקברים הרבה קודם לכן. אין אצלם סגירת מעגל. במובן הזה, הם מגחכים את הקלישאה הרווחת שהמוות שקיים במזרח-התיכון הוא תולדה של מעגל דמים. הם עוקרים מהמוות הזה את רכיב הסיבתיות. הסיבתיות היא עבורם לא יותר משן זהב שכל תפקידה להסתיר מן העין את הריקבון המבני השורר בתוך גופו של המזרח-התיכון. די בראייה המקורית הזו של גולד כדי להבחין בינו לבין האמנים האחרים הנמנים על דורו, די בה כדי להבין את העובדה שבינו לבין קיים הבדל קטגוריאלי, שגם הליטוש הבוהק של עבודותיהם לא יכול לטשטש. הרי מן המפורסמות הוא שלא כל הנוצץ הוא גולד.

חיילי המוות של יוני גולד לא נולדו עדיין. לא ממש. הם לא יצאו לאוויר האלים של עולם האמנות. אף פרשנות לא ירתה בהם. שום מבט לא פצע אותם. אף עט לא ניסתה לגדור אותם. הם בגדר אפשרות. רק בגדר אפשרות.

אבל זו לא הסיבה שבעטיה בחרתי לכתוב עליהם. לא חדות ירית הכדור הראשון היא שהנחתה אותי. הטעם לכך שונה בתכלית: החיילים של גולד אקוויבלנטיים לחיילי המזרח-התיכון, כלומר לאזרחיו. הם נופלים רק על מנת לקום. אבל הם לא עושים זאת כדי לשרוד. הם לא עושים זאת כדי לזקוף את קומתם, שכן זו שחוחה אונטולוגית. הם עושים זאת רק על מנת לצבור תנופה חזקה יותר לקראת הנפילה הבאה שלהם, רק על מנת להעמיק עוד יותר את הבור שצרו לעצמם. זוהי תנועתם הטבעית. גם חיילי המזרח-התיכון, כלומר אזרחיו, לא כורים לעצמם קבר מתוך בחירה. נכפה עליהם לעשות זאת. הם חייבים לנשום את האוויר הרעיל של המזרח-התיכון כדי לחיות, כלומר כדי להיות קול אותנטי בשירת המוות שלו. הם חייבים לעשות זאת כדי להיות באמת ובתמים אזרחים חוקיים שלו, כדי להלך באופן ממשי על אדמת הקודש שלו שכל מהותה היא חילול החיים.

חייליו של גולד לא נמצאים בתוך תנועה טלאולוגית. הנפילה שלהם לא נעה לקראת תכלית כלשהי. לא תכלית בונה ולא תכלית הורסת. הבורות שהם כורים לעצמם הם לא היעוד שלהם. המוות

יזום גולד, עבודות בשטח 2003, מינר 320x400 ס"מ
Jonathan Gold, Facts on the Ground, 2003. installation, 320x400 cm.